

בנק ישראל

מזכירות הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית

פרוטוקול משיבת המועצה המינהלית (12/2019) שהתקיימה בתאריך 15.8.2019 במשרדי בנק ישראל בתל אביב

נוכחים מקרב חברי המועצה: יהושע שמר, יו"ר המועצה המינהלית

אנדרו אביר

סגי איתן

אמיר ירון, נגיד הבנק (למעט בנושא 11)

נעים נג'אר

נוכחים מקרב עובדי הבנק: נאוה אוסטרוב, עוזרת למזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית

חזי כאלו, מנכ"ל הבנק

אילן סוציאנו, עוזר למזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית

שי רוזנשטוק, המבקר הפנימי

אסתי שורץ, מזכירת הוועדה המוניתרית והמועצה המינהלית

טידה שמיר, היועצת המשפטית (בנושאים 3, ו-5 עד 11)

נוכחים נוספים בנושא 7 של סדר היום:

יעל ואקנין, מנהלת היחידה לתכנון וכלכלה

פנינה קרן, מנהלת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל

נוכחים נוספים בנושא 8 של סדר היום:

פנינה קרן, מנהלת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל

נוכחים נוספים בנושא 9 של סדר היום:

קרן גבאי, המחלקה המשפטית

יעל ואקנין, מנהלת היחידה לתכנון וכלכלה

ענת מורג, היחידה לניהול סיכונים

פנינה קרן, מנהלת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל

צוריאל תמם, הממונה על שיתוף בנתוני אשראי

סדר היום:

1. אישור פרוטוקולים
2. עדכוני הנגיד והמנכ"ל
3. עדכונים מהוועדה לענייני ביקורת
4. דוח ביקורת בנושא תשלומים במערכת לשירותי בנקאות – דוח ביניים מספר 2
5. דוח ביקורת בנושא מניעה של הטרדה מינית
6. דוח ביקורת בנושא תגובה לאירועים חריגים במערכות קריטיות
7. תוכנית עבודה ותקציב לשנת 2020
8. תנאי שכר
9. המערכת לשיתוף בנתוני אשראי – עדכון רבעוני
10. מעקב רבעוני אחר תוכניות העבודה והתקציב
11. עדכון מיו"ר הוועדה למינוי רואה חשבון מבקר

הדיון:

נושא 1 בסדר היום: אישור פרוטוקולים

המועצה המינהלית דנה בטיטוט הפרוטוקול משיבתה שהתקיימה ב-30 במאי 2019.

החלטות:

המועצה מאשרת את הפרוטוקול משיבתה שהתקיימה ב-30 במאי 2019.

נושא 2 בסדר היום: עדכוני הנגיד והמנכ"ל

עדכוני הנגיד

תוכנית אסטרטגית

הנגיד עדכן כי הבנק ערך כנס בן יום וחצי שבמהלכו הוצגו בפני ההנהלה הבכירה של הבנק התוצרים שהפיקו שבע הוועדות שהוקמו בבנק כדי לגבש המלצות בשבעה נושאים שיעמדו במרכז התוכנית האסטרטגית. הנגיד אמר כי התוצרים, אשר כונסו למסמך עב כרס, היו איכותיים מאוד. כעת נערך תהליך של תמצות המסמך. התמצות יהיה הבסיס לניסוח החזון של הבנק הגלום בתוכנית האסטרטגית. הנגיד ציין כי התוכנית האסטרטגית תשפיע גם על התכנון לשנת 2020. הוא הוסיף כי ההנחיה לחברי הוועדות הייתה להתעלם ממגבלת התקציב ולערוך רשימה של כל היעדים שעולים על דעתם בתחום שעליו הופקדו. כעת המטרה היא לצמצם את מספר היעדים ולתרגמם לתוכנית בת-ביצוע.

עדכוני המנכ"ל

תוכנית אסטרטגית

המנכ"ל התייחס גם הוא לכנס שבו הוצגו תוצרי שבע הוועדות, ואמר כי בעקבות ההצגה התפתחו דיונים ענייניים. המטרה כעת היא להתמקד במספר מצומצם של נושאים ולבחון את ההשלכות של יישומם, כמו היבטים תקציביים.

חבר מועצה אמר שלדעתו צריך להביא את ההיבטים של (Environment, Social & ESG Governance) לידי ביטוי בתכנון האסטרטגי.

פרויקט הבינוי

1*

חבר המועצה הציע שהבנק יבקש לקבל לידי את תוכניות ה-as made של המבנה. הוא הסביר כי בתהליך הבנייה ייתכנו לעיתים סטיות מהתכנון ותוכניות ה-as made מתארות את מצבו האמתי של המבנה. חבר המועצה ציין כי ישנם אמצעים טכנולוגיים המאפשרים למפות במדויק את המבנה על חלקיו הגלויים והנסתרים. מיפוי שכזה עשוי לסייע מאוד בתחזוקת המבנה לאורך השנים. לדבריו, עלות המיפוי אינה גבוהה וכדאי שבנק ישראל ישקיע את הסכום הנחוץ לקבלת התוכניות המעודכנות של מרכז הטכנולוגיה והחירום, לאחר סיום הבנייה.

חבר מועצה שאל אם היו לאחרונה חריגות בטיחות בפרויקט.

¹ הוחלט לא לפרסם – נושא שפרסומו יכול לפגוע במו"מ.

מנכ"ל הבנק השיב בשלילה והוסיף כי לאחרונה ערכו הממונה על הבטיחות מטעם הקבלן ביחד עם מהנדס חשמל תדריכים בתחום הבטיחות בחשמל שזוהה כתחום בעל סיכונים גבוהים במיוחד. המנכ"ל הדגיש כי נושא הבטיחות באתר הבנייה נדון בכל ישיבה של נציגי הבנק עם נציגי הקבלן ושל ועדת ההיגוי של הפרויקט.

החלטות:

1. התוכנית האסטרטגית תוצג למועצה המינהלית בישיבתה בתחילת אוקטובר 2019 (לו"ז: 4/10/19 בירושלים).
2. המועצה ממליצה לבנק לקבל תוכניות מעודכנות של מבנה מספר 2.

נושא 3 בסדר היום: עדכונים מהוועדה לענייני ביקורת

חבר המועצה המשמש כיו"ר הוועדה לענייני ביקורת דיווח על דיוני הוועדה שהתקיימו ב-28 ביולי. הוא ציין כי הוועדה דנה, בין השאר בפטורים ממכרז שדווחו לה².

נושא 4 בסדר היום: דוח ביקורת בנושא תשלומים במערכת לשירותי בנקאות - דוח ביניים מספר 2 מצורפת תמצית של דוח ביקורת בנושא תשלומים במערכת לשירותי בנקאות - דוח ביניים מספר 2 (נספח א')

יו"ר הוועדה לענייני ביקורת הסביר כי הואיל ומטלת הביקורת הייתה רחבה מאוד, היא פוצלה על ידי המבקר הפנימי לשני דוחות. הדוח השני עוסק בבחינת תהליכי העבודה וניהול פעילות התשלומים ביחידת שירותי בנקאות וכספים שבאגף החשבות במחלקת חות"ם. בין השאר נבדקו הנושאים הבאים: התראות, רישום הוראות שנבדקו טלפונית, הוראות בסטטוס זמני שנשארו בסטטוס זה זמן רב, הוראות ידניות ועוד. בדוח נכללו 2 המלצות בדרגת חשיבות גבוהה:³ יו"ר הוועדה ציין ששתי ההמלצות מקובלות על המבוקרים ולמעשה כבר יושמו בחלקן. הוא הוסיף כי הוועדה קיבלה את כל ההמלצות שהופיעו בדוח, ובחלק מהמקרים המליצה לזרז את יישומן, שתוכנן להתבצע עד סוף 2019. לדוגמה, לעניין יישום ההמלצה הנוגעת להוראות בסטטוס זמני של העברות שלא נסגרו או בוטלו. גם המלצות הוועדה מקובלות על המבוקרים.

החלטות

המועצה מאשרת את ההמלצות הכלולות בדוח הביקורת בנושא תשלומים במערכת לשירותי בנקאות – דוח ביניים מספר 2.

נושא 5 בסדר היום: דוח ביקורת בנושא מניעה של הטרדה מינית

מצורפת תמצית של דוח ביקורת בנושא מניעה של הטרדה מינית (נספח ב')

יו"ר הוועדה לענייני ביקורת אמר כי הדוח סקר את התהליכים ואמצעי הבקרה שננקטים על ידי הבנק בטיפול בתלונות על הטרדה מינית. הוא ציין כי בבנק יש 4 עובדות שאחראיות על קבלת תלונות שכאלה, וכי הביקורת סקרה ובדקה 19 תלונות שטופלו בבנק משנת 2000 עד 2018. כל 23 ההמלצות שנכללו בדוח מקובלות וחלקן כבר יושמו.

² הוחלט לא לפרסם – נושא שפרסומו יכול לפגוע במו"מ עתידי.

³ הוחלט לא לפרסם – נושא הקשור לביטחון הבנק.

חבר מועצה שאל אם בבנק מטפלים גם בתלונות אנונימיות.

המבקר הפנימי השיב שתלונות על הטרדה מינית מטופלות על ידי הממונה על הטיפול בתלונות שכאלה, ולגבי תלונות אנונימיות בתחומים אחרים המבקר הפנימי בודק אותן רק אם קיים קצה חוט לבדיקה. בתשובה לשאלה נוספת של חבר המועצה הוא ציין כי מספר התלונות האנונימיות הוא מועט.

יו"ר הוועדה לענייני ביקורת ציין שההמלצות העיקריות בדוח נוגעות לעדכון נהלים ועדכון התקנון של הבנק, אופן יישום החוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח-1998 ותיעוד התלונות.

המבקר הפנימי ציין כי התקנון עודכן על פי המלצות הביקורת. הוא הוסיף כי בדיקת 19 התלונות, שרובן ישנות, העלתה שחלק מתקנות החוק לא יושמו כהלכה, והדברים אמורים גם לגבי התלונות החדשות יחסית. לדבריו, המבוקרים מסרו כי הם מתייחסים לממצאים ברצינות והודיעו שכל הליקויים יתוקנו.

יו"ר הוועדה לענייני ביקורת אמר כי הוועדה נתנה דעתה לסוגית אופן השמירה על המסמכים הקשורים לתלונות. לדוגמה, אם אלה ישמרו, בשל רגישותם, מחוץ לתיקו האישי של מי שלכאורה עבר עבירה, אזי הם עשויים שלא להיכלל בשיקולים לקידום העובד.

המבקר הפנימי ציין כי הביקורת המליצה לשמור את המסמכים בתיקו האישי של העובד, אך הממונה על הטיפול בתלונות על הטרדה מינית העדיף כי הם ישמרו בנפרד, וטען כי ישנה דרך להבטיח שהמידע לא יאבד או יישכח.

חבר מועצה אמר שהפתרון צריך להיות מקובל על הביקורת הפנימית.

חבר מועצה אחר הדגיש כי אף תלונה מאלה שנבדקו, לא הבשילה לכדי כתב אישום פלילי. ממצאי הביקורת נגעו, כאמור, להיבט הנוהלי של הטיפול בתלונות, ובשנה האחרונה נראה כי יש הקפדה יתרה על היבט זה. לדבריו, צריך להיות נוהל ברור לשמירת מידע שכזה הואיל והכללתו בתיקו אישי של עובד עלולה לחשוף אותו ליותר מדי עיניים. חבר המועצה ביקש ממנכ"ל הבנק לבחון, ביחד עם הממונה, דרכים לשמור את המידע באופן דיסקרטי ויעיל.

החלטות:

1. המועצה מאשרת את ההמלצות הכלולות בדוח הביקורת בנושא מניעה של הטרדה מינית.
2. המועצה מבקשת לוודא שהטיפול בתלונות מבוצע בהתאם לחוק. (לו"ז: בישיבת המועצה הקרובה, אחראי: מנכ"ל הבנק)

נושא 6 בסדר היום: דוח ביקורת בנושא תגובה לאירועים חריגים במערכות קריטיות

מצורפת תמצית של דוח ביקורת בנושא תגובה לאירועים חריגים במערכות קריטיות (נספח ג')

יו"ר הוועדה לענייני ביקורת ציין כי הביקורת המתוארת בדוח הייתה ייחודית*⁴

⁴ הוחלט לא לפרסם – נושא שפרסומו יכול לפגוע באבטחת המידע של הבנק.

המבקר הפנימי הסביר כי זו הייתה מעין ביקורת פתע כלפי בעלי תפקידים, כאשר אחרים, בעיקר ברמות הניהול הבכירות מאוד כמו המנכ"ל ומנהל החטיבה לטכנולוגית המידע, היו שותפים בסוד העניינים. המטרה הייתה לבחון את יעילות הבקרה.

5*

המבקר הפנימי ציין כי המלצות הביקורת המופיעות בדוח מקובלות על המבוקרים, למעט אחת שיישומה כרוך בשינויים נרחבים ומורכבים באחת המערכות.

חבר מועצה אמר שחשוב להגדיר תוכנית עבודה ליישום ההמלצות שתכלול גם לוח זמנים. הוא ביקש לעדכן את הוועדה לענייני ביקורת בכל בעיה ליישם את ההמלצות במועד שעליו הוסכם.

המנכ"ל ציין כי הביקורת האמורה הייתה חשובה מאוד מפני שהיא בחנה את הבקורות על המערכות באופן בלתי אמצעי ובזמן אמת. הוא הוסיף כי יודא שההמלצות ייושמו, אך הבהיר כי לעיתים היישום כרוך בפתרון טכנולוגי מורכב וממושך.

חבר המועצה הקודם אמר שאם התוכנית ליישום ההמלצות תהיה רב-שנתית צריך יהיה להציגה, כמו גם את המשמעויות התקציביות הכרוכות במימושה, לוועדה לענייני ביקורת.

6*

חבר מועצה הציע לחזור על הביקורת אחת לתקופה.

החלטות:

1. המועצה מאשרת את ההמלצות הכלולות בדוח הביקורת בנושא תגובה לאירועים חריגים במערכות קריטיות.
2. המועצה מבקשת לעדכן את ועדת ביקורת על המלצות שאינן מבוצעות במועד. (לו"ז: ישיבת הוועדה בחודש ספטמבר 2019, אחראי: מנכ"ל הבנק)

נושא 7 בסדר היום: תוכנית עבודה ותקציב לשנת 2020

מנהלת היחידה לתכנון וכלכלה אמרה שכעת מתנהלים שני מהלכים במקביל: האחד תכנון אסטרטגי והשני תכנון תוכנית העבודה ל-2020. במסגרת המהלך השני הוכנו מסגרות תקציב רק עבור הפעילות השוטפת של החטיבות. היא ציינה כי ליחידה הוגשו בקשות להרחיב את מסגרות התקציב של החטיבות. זאת לנוכח קיצוצי התקציב בשנת 2019. לדבריה, הקיצוץ מקשה מאוד על התנהלות החטיבות עד כדי חשש לעצירת פעילויות מסוימות.

⁵ הוחלט לא לפרסם – נושא הקשור לביטחון הבנק.
⁶ הוחלט לא לפרסם – נושא הקשור לביטחון הבנק.

חבר מועצה אמר שהמועצה לא תאשר תוספות תקציב עבור פעילות שוטפת, הואיל ולהערכתו אפשר למצוא את התקציבים הנדרשים באמצעות התייעלות. לעומת זאת, המועצה תהיה מוכנה לשקול תוספות תקציב עבור פרויקטים מסוימים.

חבר מועצה אחר אמר שלדעתו התייעלות וחסכון אמתיים לא יושגו באמצעות קיצוץ בתקציב הפעילות השוטפת של הבנק, שהוא חלק קטן יחסית מהתקציב הכולל של הבנק, אלא באמצעות חיסכון בתקציבי הפרויקטים וכוח האדם של הבנק, שהיקפם משמעותי בהרבה.

חבר המועצה הקודם אמר שהתייעלות היא עניין של תרבות ארגונית וכי צריך להרגיל את העובדים להתייעל ולחסוך גם בפעולות יום-יומיות שגרתיות. חיסכון זה יבוא לידי ביטוי בתקציב השוטף. לדבריו, תשומת לב לפרטים הקטנים היא תנאי לטיפול נכון בדברים הגדולים.

חבר המועצה הקודם אמר שלדעתו כאשר תשומת הלב מתמקדת בפרטים הקטנים, היכולת לטפל בדברים הגדולים דווקא נפגעת מפני שלא ניתנת להם תשומת הלב הראויה.

חבר המועצה הקודם הבהיר שהוא כיוון בדבריו לצורך בשינוי תרבותי שייעל גם את תהליכי קבלת ההחלטות בארגון. התייעלות זו תבוא לידי ביטוי לא רק בהוצאות אלא גם בפעילות – התייעלות פונקציונלית.

חבר המועצה הקודם אמר שהוא מסכים כי נדרשת התייעלות בניצול כוח האדם הקיים בבנק.

חבר מועצה שלישי אמר שהמועצה צריכה להתמקד בדיוני התקציב בפרויקטים מפני שבהם מצוי "הכסף הגדול". עם זאת על המועצה לייחד דיון גם לנושא ההתייעלות בבנק, אם כי דיון שכזה רלוונטי יותר, לדעתו, לתוכנית העבודה הרב-שנתית ופחות לנושא הדיון הנוכחי.

חבר מועצה רביעי אמר שלדעתו המועצה צריכה לדון בשאלה עקרונית: האם על הבנק לאמץ גישה מרחיבה בהתנהלותו כבנק מרכזי, משמע ליטול על עצמו פרויקטים שלכאורה אפשר לבצעם במסגרת גופים אחרים, כדוגמת הפרויקט של המערכת לשיתוף בנתוני אשראי. חבר המועצה הוסיף כי כניסה לתחומים נוספים מלווה, ככלל, בפרויקטים שהם עתירי תקציב. חבר המועצה ציין כי הוצאות השכר של הבנק הן אמנם חלק משמעותי מאוד מתקציבו, אבל הן נגזרות מהסכמים קיבוציים, ולכן נראה כי היכולת להשפיע עליהן היא קטנה יחסית.

חבר מועצה אמר שהמועצה תדאג לאפשר לבנק למלא את תפקידיו ואת המדיניות שמכתיב הנגיד, באופן מיטבי.

חבר המועצה הקודם אמר שצריך להביא בחשבון את העובדה שפעולותיו של הבנק לא נועדו, כמו בפירמות עסקיות, להשיא רווחים וגם הגמישות הניהולית נמוכה בהשוואה אליהן ודומה לזו הקיימת בגופים ציבוריים. עם זאת, במסגרת הדיון בתוכנית העבודה הרב-שנתית צריך יהיה לבחון דרכים להתייעלות במסגרת המגבלות הללו. לצורך זה צריך קודם כל לזהות את הצרכים העתידיים של הבנק

ולאחר את הפונקציות שהרלוונטיות שלהן תפחת עם הזמן, ומתוך אלה לגזור את ההשלכות על כוח האדם שיהיה נחוץ לבנק.

מנכ"ל הבנק ציין כי הנהלת הבנק ערה מאוד לצורך בהתייעלות, וזו אכן החלה בבנק זה מכבר. הוא הזכיר כי ב-2019 הסתיים השלב ראשון בתוכנית התייעלות אשר כלל כוח אדם, הסבת תקנים, קיצוץ בתקציבים, חיסכון ברכש ועוד. עשרות הפעולות שבהם נקט הבנק במסגרת שלב זה, שכל יעדיו הושגו, הוצגו למועצה. כעת מתוכנן השלב השני. בתכנון נוטלת חלק גם מנהלת החטיבה למשאבי אנוש ומינהל, הואיל והוא כולל עוד התייעלות בכוח האדם. לכשיגובש השלב השני של התוכנית הוא יוצג למועצה.

חבר מועצה ציין כי המועצה קיבלה, בעקבות החלטתה לקצץ את תקציב 2019, בשיעור של 5%, דיווח שעל פיו העובדים בבנק קיבלו את החלטת המועצה באופן חיובי מפני שהם הבינו את תרומתה לתרבות הארגונית ולהתייעלות. לכן, כל בקשה לתוספת תקציב עבור הפעילות השוטפת, להבדיל מפרויקטים, צריכה להיות מנומקת היטב. לדבריו, כל ארגון צריך שתהיה לו תרבות של התייעלות.

מנהלת היחידה לתכנון וכלכלה אמרה שצריך למצוא את נקודת האיזון בין צורכי הפעילות השוטפת לבין התוכנית האסטרטגית לטווח ארוך. צריך יהיה להתאים את הפעילות השוטפת ואת התקציב עבורה, גם בשנת 2020, לתוכנית האסטרטגית. ולכן התכנון שלהם צריך להיות בו-זמנית. לדבריה, שנת 2020 תהיה שנת מפנה שתכניס את הבנק אל תוך המתווה האסטרטגי החדש. היא הוסיפה כי באופן עקרוני אין כוונה להגדיל את סך תקציב הבנק בשנת 2020.

חבר מועצה העיר כי סך התקציב הוא רלוונטי פחות לדיון מפני שלא נכון יהיה לערבב בין התקציב השוטף לבין תקציבי הפרויקטים. למשל, תקציב הבנק אמור לפחות לאחר שהפרויקט להקמת המערכת לשיתוף בנתוני אשראי הסתיים, ואי אפשר יהיה להשתמש בסכום ההפחתה לצרכים אחרים של הבנק, ובוודאי שלא לצרכים השוטפים.

מנהלת היחידה לתכנון וכלכלה הסכימה לדבריהם, והוסיפה כי מימוש התוכנית האסטרטגית יחייב סל תקציב מיוחד שלפי שעה לא ניתן לאמוד את היקפו. היא ציינה כי תקציב הפרויקטים יביא בחשבון את העובדה ששני מגה-פרויקטים עומדים להסתיים ולפיכך התקציבים הדרושים להם הם במגמת ירידה. היא הוסיפה כי כל בקשות התקציב לפרויקטים חדשים הוקפאו לפי שעה, עד לאחר שיסוכם המתווה האסטרטגי. באשר לתקציב השוטף, נעשים מאמצים לשמור על הרמה של 2019, אבל ישנם סימנים המעידים כי הקיצוץ שנערך בתקציב 2019 היה עמוק מדי ולכן ייתכנו קשיים לשמור על גובה התקציב גם ב-2020. היא ציינה כי מסגרות התקציב לשנת 2020 שהוגדרו לחיובות, הביאו בחשבון את הצרכים האמתיים שלהן. לחלק מהחטיבות הורחבה מסגרת התקציב בעוד שלאחרות היא צומצמה.

חבר מועצה הבהיר כי מסגרת התקציב השוטף עבור שנת 2020 לא תגדל בהשוואה לזו שאושרה עבור שנת 2019.

החלטות:

1. המועצה מבקשת להכין תוכנית רב-שנתית למשאבי כוח אדם בבנק.
2. המועצה מבקשת לא לחרוג בשנת 2020 ממסגרת התקציב לפעילות שוטפת שאושרה לשנת 2019.

נושא 8 בסדר היום: תנאי שכר

7*

8*

החלטות:

1. המועצה מבקשת לקבל דוגמאות להצעה שהוצגה בישיבה לגבי תשלום עבור שעות נוספות, והשלכות כספיות של יישום ההצעה, לאחר דיון עם הנגיד.
2. המועצה מבקשת לקיים דיון על תנאי העסקת חברי ההנהלה.

נושא 9 בסדר היום: המערכת לשיתוף בנתוני אשראי - עדכון רבעוני

הממונה על שיתוף בנתוני אשראי דיווח כי מאז עליית המערכת לאוויר ב-12 באפריל היא פועלת ללא תקלות משמעותיות, למעט אחת שבעטיה לא התקבלו חיוויים מהמערכת במשך יומיים. בעקבות התקלה התבצע ניתוח של האירוע ונמצא כי התקלה נגרמה בשל עדכון גרסה. הלקחים הופקו והוטמעו. הוא ציין כי רמת השימושיות במערכת, בהיבט של היקף השאילתות המופקות ממנה מדי יום, עומדת על כ-75% מהרמה הצפויה בטווח הארוך – שהיא על פי ההערכות כ-40,000 שאילתות במוצא ליום. הוא הבהיר כי המערכת בנויה לעמוד גם בהיקף גדול יותר הן של שאילתות והן של אחסון נתונים. הוא הוסיף כי מאז העלייה לאוויר נרשמה מגמה של גידול מהיר בהיקף השימוש במערכת, ובחודשים הקרובים צפויה התייצבות. בתשובה לשאלת חבר מועצה הסביר הממונה כי המערכת כוללת מידע פיננסי על כלל הציבור, אשר הוזרם אליה ממקורות שונים בהתאם לחוק נתוני אשראי, התשע"ו. הוא ציין כי רק מתי מעט ביקשו במפורש שהמידע עליהם לא ייכלל במערכת (opt out). הוא הוסיף כי עד כה הופקו מהמערכת כ-1.7 מיליוני דוחות חיווי וכחצי מיליון דוחות אשראי.

היועצת המשפטית הסבירה כי דוח חיווי מופק גם כאשר לקוח מבצע עסקת אשראי באמצעות כרטיס אשראי. בעל העסק יכול להתקשר לחברת האשראי כדי שזו תאשר את העסקה. משמע, לא מופק דוח על הלקוח אלא ניתן או לא ניתן אישור לעסקה.

הממונה על שיתוף בנתוני אשראי הוסיף כי דוח אשראי, לעומת זאת, מופק כאשר לקוח מבקש אשראי מבנק או מגוף חוץ-בנקאי. הלקוח נותן לספק האשראי היתר לפנות ללשכת האשראי אשר מושכת מהמערכת מידע על הלקוח, באמצעות שאילתה, ומפיקה דוח על היקף האשראי של הלקוח ומעניקה לו דירוג אשראי.

חבר מועצה שאל כיצד אפשר להעריך את התרומה של המערכת לשוק האשראי, למשל מה קרה להיקף האשראי הכולל בעקבות השימוש בה.

⁷ הוחלט לא לפרסם – התייעצות משפטית בנושא הנמצא בבדיקה.
⁸ הוחלט לא לפרסם – נושא שאינו סופי הנמצא בבדיקה.

הממונה על שיתוף בנתוני אשראי השיב כי החוק הטיל על בנק ישראל לערוך מחקרים בנושא, ולדווח על הממצאים לוועדת הכלכלה של הכנסת. אחת משאלות המחקר היא האם השימוש במערכת השפיע על רמת הריבית. לדבריו, האתגר יהיה לבודד את השפעת המערכת מזו של גורמים אחרים. בתשובה לשאלת חבר מועצה על ניהול הסיכונים הקשורים בהפעלת המערכת אמר הממונה כי על פי המתודולוגיה נערכה הערכת סיכונים שוטפת לאורך כל חיי הפרויקט. לקראת העלייה לאוויר נערכה הערכה מחדש של כלל הסיכונים, שבמסגרתה מופו 10 הסיכונים העיקריים, ובקרב תיערך הערכה מחדש של הסיכונים הללו.

9*

חבר מועצה ציין לטובה את השימוש הנמוך יחסית בתקציב הבצ"ם של הפרויקט להקמת המערכת. הוא שאל מהו הצפי לגידול בהוצאות השוטפות לתפעול המערכת וכיצד אלה עומדות ביחס לירידה בהוצאות הנובעת מסיום ההקמה.^{10*}

הממונה על שיתוף בנתוני אשראי אמר שלדעתו ליבת הסיכונים נמצאת במאגר הנתונים של המערכת שהוקם ונמצא בבנק ישראל. לדבריו, המאגר מוגן היטב על ידי מערכות הגנה טכנולוגיות מתקדמות ביותר, בהתאם להנחיות של הרשויות הלאומיות המתאימות. בנוסף, קיימת מתודולוגיה להתמודדות עם הסיכונים לפגיעה בפרטיות, ויש בבנק ממונה להגנה על הפרטיות. גם הבקורות על איכות הנתונים הן טובות מאוד.^{11*}

חבר מועצה ביקש כי במהלך השנה הבאה תוצג למועצה סקירה על מערכות ההגנה הקיברנטיות (סייבר) בבנק ישראל, וכיצד הבנק מתמודד עם האיומים המתפתחים ומשתנים כל העת.

חבר מועצה אחר ביקש כי בנוסף תוצג למועצה הערכה על היקף החשיפה של הבנק לתביעות בגין השימוש במערכת, הן בגין הפסדים כספיים שעלולים להיגרם למשתמשים בה והן בגין פגיעה בפרטיות.

מנהלת היחידה לתכנון וכלכלה סקרה את ההוצאות שהיו עבור הקמת המערכת ואת אלה הצפויות בשלב התפעול, כולל לתפעול המערך בפניות הציבור. היא ציינה גם הוצאות הצפויות בגין המשך מסע ההסברה לציבור על השימוש במערכת.

חבר מועצה הזכיר כי הציע לבחון אפשרות לחייב את הבנקים בעלויות של תפעול המערכת. הוא הביע הערכה לפעילותו, כולל בהיבט התקשורתי, של הממונה על שיתוף בנתוני אשראי.

החלטות:

1. המועצה מבקשת לקבל סקירה בשנת 2020 על תחום הסייבר (אשראי: מנכ"ל הבנק).
2. המועצה מבקשת לבצע הערכה של החשיפה הקשורה לתפעול מאגר נתוני אשראי. (אשראי: מנהל תחום הסיכונים בבנק)

⁹ הוחלט לא לפרסם – נושא שגילוייו עלול למנוע מהבנק את ביצוע תפקידו.

¹⁰ הוחלט לא לפרסם – התייעצות משפטית.

¹¹ הוחלט לא לפרסם – נושא הקשור לאבטחת המידע של הבנק.

נושא 10 בסדר היום: מעקב רבעוני אחר תוכניות העבודה והתקציב

החלטות:

הדיון יתקיים בישיבה הבאה.

נושא 11 בסדר היום: עדכון מיו"ר הוועדה למינוי רואה חשבון מבקר

חבר מועצה, ששימש כיו"ר הוועדה לבחירת רואה חשבון מבקר, אמר שלאחר שהמועצה החליטה למנות את משרד קוסט פורר גבאי את קסירר (E&Y) לרואה החשבון המבקר של הבנק התקבל מהמשרד, ב-25 ביולי, מכתב המתייחס לקרבה המשפחתית של שותף במשרד עם נגיד בנק ישראל. המכתב מציין את תקנות רואי חשבון (ניגוד עניינים ופגיעה באי תלות כתוצאה מעיסוק אחר) התשס"ח-2008. על פי התקנות הללו, אם קיימת קרבה משפחתית בין רואה החשבון המבקר – כולל השותפים והעובדים במשרד – לבין נושא משרה בתאגיד המבוקר, אזי יש חזקה לניגוד עניינים או לפגיעה באי תלות. ועם זאת ניתן לסתור חזקות אלה. חבר המועצה אמר כי המשרד צריך היה למסור ולהבהיר את הדברים הללו במהלך ההליך. הוא הוסיף כי אומנם המשרד מציין במכתב שיש מנגנוני הגנה בדמות חומות סיניות והפרדה מוחלטת בין השותף (קרוב המשפחה) לבין הביקורת בבנק ישראל, אבל לדעת חבר המועצה אין בהם די. הוא אמר כי היועצת המשפטית של הבנק התייחסה לסוגיה ואמרה שהעניין צריך לבוא להחלטת המועצה. חבר המועצה ציין כי הוועדה לא התעמקה, מיד בתחילת ההליך, בהשלכות האפשריות של תקנות רואי החשבון.

חבר מועצה אחר, ששימש כחבר בוועדה לבחירת רואה חשבון מבקר, הדגיש כי הוועדה ידעה על הקשר המשפחתי בין הנגיד לבין אחד מעובדי המשרד, אלא שזהותו לא הייתה ידועה, והוועדה גם לא הייתה מודעת לתקנות רואי החשבון האמורות.

חבר המועצה הקודם ציין כי המשרד לא ציין את הקשר המשפחתי במהלך ההליך, אפילו בעקבות פניות חוזרות ונשנות של אגף הרכש אליו. יתר על כן, רק לאחר סיום ההליך יידע המשרד את הבנק בעניין תקנות רואי החשבון, בעוד שהיה עליו לעשות זאת במהלך ההליך ואף להציע פתרון לסוגיית הקרבה המשפחתית. חבר המועצה הדגיש כי האחריות לקבוע אם המשרד מצוי בניגוד עניינים או אם יש פגיעה באי-התלות, מוטלת באופן בלעדי על המשרד. הוא הוסיף כי הרשות לני"ע ביטאה עמדה מחמירה מאוד במקרים דומים בתאגידים ובגופים ציבוריים, ואף כפתה על גופים שכאלה להחליף את רואה החשבון המבקר. זאת אפילו במקרים שבהם בעל התפקיד במשרד לא היה קשור ישירות לעריכת הביקורת. חבר המועצה אמר כי התנהלות המשרד, מחד גיסא, ועמדת הרשות לני"ע, מאידך גיסא, מעמידים את חברי הוועדה בפני מצב מאוד לא פשוט. שהרי חברי הוועדה עשו ככל יכולתם כדי שההליך יהיה סדור, ענייני, יעיל, שוויוני ושקוף, ושיתנהל על פי הכללים. והנה התברר, לאחר שהוועדה סיימה את עבודה, כי לוועדה היה חסר מידע חשוב מאוד שצריך היה להימסר לה, או להגיע לידיעתה באופן כזה או אחר במהלך ההליך. מידע זה, שעשוי היה להשפיע על תוצאות ההליך, לא נמסר לוועדה בזמן אמת.

חבר מועצה שאל מה יודעים המשרדים שהשתתפו בהליך על תוצאות ההליך. חבר המועצה הקודם השיב כי המשרדים קיבלו מכתבי זכייה או אי-זכייה.

חבר מועצה אחר, ששימש כחבר הוועדה לבחירת רואה חשבון מבקר, ציין כי הוא שלם עם ההליך שהוועדה ערכה שהיה שקוף ומקצועי מאוד. לדעתו, אפשר לפנות למשרד ולבקש ממנו, כתנאי להתקשרות עמו, מכתב מנומק לאי קיום ניגוד עניינים או תלות, שבו המשרד גם יצהיר כי גם אם אלה יתקיימו הוא נוטל אחריות מלאה להשלכות. הוא הוסיף כי הוא מתנגד לקיים הליך חדש או לבחור במשרד שהגיע למקום השלישי בהליך. זאת בעיקר לנוכח העובדה שהבנק כבר הודיע למשרד קוסט פורר גבאי את קסירר (E&Y) על זכייתו בהליך. חבר המועצה הציע כחלופה להתקשר עם המשרד לתקופה של שנה שבמהלכה תבחן ההשפעה של הקשר המשפחתי המדובר, ואזי אפשר יהיה להחליט אם נדרש לערוך הליך חדש.

חבר המועצה הקודם אמר שלדעתו אי אפשר יהיה לבחון את השפעת הקשר המשפחתי במהלך תקופה של שנה. הוא הביע את מורת רוחו מהעובדה שהתהליכים לבחירת רואה חשבון מבקר לבנק נמשכים מזה כשנתיים. הוא שאל אם אפשר יהיה, במקרה הצורך, לבחור במשרד שהגיע למקום השלישי בהליך. חבר המועצה הקודם השיב שאפשרות זו קיימת לנוכח העובדה שכל המשרדים שהתמודדו בהליך הם ראויים.

חבר המועצה הקודם אמר שאסור בשום אופן לחשוף את הבנק, ולו בשל הנראות הציבורית, למצב שבו קיים אפילו ספק לקיומם של ניגוד עניינים או תלות. כמובן שאם אלה יתקיימו יהיה על הבנק לערוך תהליך חדש וכתוצאה מכך פעילותו עלולה להיפגע. חבר המועצה אמר שנוסח המכתב שהתקבל ממשרד קוסט פורר גבאי את קסירר (E&Y) אינו מספק פתרון, ולכן צריך לדרוש מהמשרד מכתב חדש שיבהיר את הדברים לאשורם. לדעתו, במקרה שמכתב כזה לא יימסר או שתוכנו לא יניח את דעת המועצה, צריך יהיה לבחור במשרד שהגיע למקום השלישי בהליך.

היועצת המשפטית אמרה שאומנם הבנק ידע מלכתחילה על הקרבה המשפחתית, אבל כפי שהיא הבהירה כבר בתחילת ההליך היא לא יכלה לקבוע אם קיימת תלות או לא, הואיל וסוגיית האי תלות אינה בטריטוריה משפטית מובהקת. לעניין זה יש את תקנות רואי החשבון ואת העמדות שהביעה הרשות לני"ע, המהוות אבן בוחן, אבל אין רשימה סגורה של מקרים שבהם מתקיימת תלות. לדבריה, הבנק והוועדה לבחירת רואה החשבון המבקר צריכים היו לבחון יותר לעומק אם קיימת תלות הנובעת מהקשר המשפחתי של נגיד הבנק. אומנם המשרד יכול ליטול על עצמו אחריות מלאה, אבל מעבר לעניין הפורמלי קיים גם ההיבט הציבורי. היועצת המשפטית הוסיפה שהבעיה אינה נעוצה בנוסח המכתב שהתקבל מהמשרד, אלא בעובדה שהמשרד לא רק שלא איתר את הקרבה המשפחתית, אלא שהוא לא יידע את הבנק גם לגבי החזקה לפגיעה באי התלות ואיך מתגברים עליה. היועצת המשפטית ציינה כי היא הופתעה ללמוד מהמכתב שהתקבל מהמשרד שגם אם קרוב המשפחה אינו מעורב ישירות בתהליך הביקורת אזי יש חזקה לפגיעה באי תלות, ושהפתרון שהמשרד מציע הוא לבנות חומות סיניות.

חבר מועצה העיר שכמו שמשרד קוסט פורר גבאי את קסירר (E&Y) לא דיווח לבנק על הקרבה המשפחתית, ייתכן שגם משרדים אחרים לא דיווחו, אפילו בתום לב, על קרבה משפחתית של עובד שלהם לבעל תפקיד בבנק ישראל.

חבר מועצה אחר אמר שלנוכח מעמדו הציבורי המיוחד של בנק ישראל צריך להקפיד מאוד שלא ידבק בו אפילו ספק רבב.

היועצת המשפטית הבהירה כי גם אם היה מתברר שקיימת בעיה של אי תלות בנוגע למשרד קוסט פורר גבאי את קסירר (E&Y) המשמש כיום כרואה החשבון מבקר של הבנק, לא היה בכך כדי להוות עילה להפסקת ההתקשרות. לעומת זאת, כאשר מדובר בהתקשרות חדשה עם המשרד צריך לתת את הדעת לסוגיה בגלל היבטים של תדמית ציבורית והתנהלות ראויה.

חבר המועצה, ששימש כיו"ר הוועדה לבחירת רואה חשבון מבקר, אמר שניתוח הדברים בדיעבד מביא אותו למסקנה כי הוועדה כנראה טעתה כשלא פסלה מלכתחילה את משרד קוסט פורר גבאי את קסירר (E&Y), לנוכח התנהלותו בעניין קרוב המשפחה. הוא אמר כי הוא חש שלא בנוח לבחור במשרד שהגיע למקום השלישי בהליך. לדעתו, צריך לשקול את האפשרות להתחיל את התהליך מחדש.

חבר מועצה אחר, ששימש כחבר בוועדה לבחירת רואה חשבון מבקר, אמר שהוא מתנגד בכל תוקף לעריכת תהליך חדש.

חבר המועצה הקודם הציע לבחון, בהיבט המשפטי, אם אפשר להאריך את ההתקשרות הנוכחית עם משרד קוסט פורר גבאי את קסירר (E&Y) בשנה אחת שלאחריה ייבחר משרד בהליך חדש.

חבר מועצה שלישי אמר שלדעתו מהלך שכזה יהיה לא נכון. הוא שאל את היועצת המשפטית אם אפשר לפנות למשרד פעם נוספת ולבקש מהם מכתב חדש שיבהיר את מצב ניגוד העניינים והתלות, וכיצד בכוונתו להתמודד עם קיומם של אלה, למשל באמצעות חומות סיניות.

היועצת המשפטית השיבה כי אם שוקלים לבטל זכייה בהליך מכרזי, צריך לזמן את הזוכה לשימוע ולתת לו הזדמנות להשמיע את טענותיו כנגד הביטול. היא הוסיפה כי מהדברים שאמר קודם חבר המועצה ששימש כיו"ר הוועדה לבחירת רואה חשבון מבקר, וגם מהמכתב שהתקבל מהמשרד עולה כי גם חומות סיניות לא פותרות את הפגיעה באי-תלות, לנוכח האופן שבו נתפסים הכללים החלים על רואי חשבון.

חבר המועצה, ששימש כיו"ר הוועדה לבחירת רואה חשבון מבקר, אמר שאם הוועדה הייתה מתייחסת לתקנות רואי החשבון (ניגוד עניינים ופגיעה באי תלות כתוצאה מעיסוק אחר) התשס"ח-2008, היה עליה לפסול את המשרד מלהשתתף בהליך.

חבר מועצה אמר שלדעתו המשרד ציין במכתבו את התקנות האמורות כדי להעביר את האחריות לעניין ניגוד העניינים והתלות אל בנק ישראל. הוא הדגיש כי יו"ר הוועדה לבחירת רואה חשבון מבקר ציין כי היה פוסל את מועמדות המשרד מלכתחילה, לו הוועדה הייתה מתייחסת לתקנות האמורות.

חבר מועצה, ששימש כחבר בוועדה לבחירת רואה חשבון מבקר, הציע לפנות אל המשרד באופן לא פורמלי (לא במסגרת שימוע) ולבקש מכתב חדש שיבהיר היטב כי לדעת המשרד אין ניגוד עניינים או תלות העשויים לנבוע מהקרבה המשפחתית. הוא שב ואמר שלדעתו, ככל שהמכתב שיתקבל לא יניח את דעתם של חברי המועצה אין מניעה לבחור במשרד שהגיע למקום השלישי בהליך, מפני שכל המשרדים שהיו מועמדים הם ראויים. הוא הוסיף שאפשר לשקול להאריך את ההתקשרות הנוכחית בשנה, אבל בשום פנים ואופן לא לערוך הליך חדש.

חבר המועצה, ששימש כיו"ר הוועדה לבחירת רואה חשבון מבקר, אמר שלדעתו אין הבדל מהותי בין מינוי המשרד לתקופה של שנה לבין הארכת ההתקשרות בשנה. במהלך השנה אפשר יהיה לערוך הליך חדש.

חבר מועצה אמר שלדעתו לא יהיה זה נכון, בהיבט הציבורי להאריך את ההתקשרות הנוכחית בשנה. הוא סבור כי צריך לזמן את משרד קוסט פורר גבאי את קסירר (E&Y) לשימוע, ובמקרה שיתברר כי אי אפשר להתגבר על סוגיית ניגוד העניינים והתלות, לבחור במשרד שהגיע למקום השלישי בהליך.

חבר המועצה, ששימש כיו"ר הוועדה לבחירת רואה חשבון מבקר, ציין כי הפער בניקוד שהעניקה הוועדה, בין משרד קוסט פורר גבאי את קסירר (E&Y) לבין המשרד שהגיע למקום השלישי בהליך, הוא קטן מאוד.

חבר מועצה, ששימש כחבר בוועדה לבחירת רואה חשבון מבקר, אמר שהפתרון הנכון לדעתו הוא לפנות למשרד ולבקש מכתב חדש שיניח את דעת המועצה.

חבר מועצה אמר שאסור למועצה להתעלם מתקנות רואי החשבון, ולכן צריך לברר לעומק, עם המשרד, את מצב הדברים. אם הוועדה תחליט שאי אפשר למנותו אזי לבחור במשרד שהגיע למקום השלישי בהליך. בכל מקרה לדעתו לא צריך למנות את המשרד לתקופה של שנה. הוא אמר שצריך לסיים את ההליך הנוכחי באופן הראוי גם בהיבט הציבורי, ולא למשוך עוד את תהליך המינוי שנמשך זמן רב מדי.

היועצת המשפטית אמרה שתבדוק מה נדרש מבחינה פורמלית כדי לקדם את תהליך הבחירה.

החלטות:

1. היועצת המשפטית תבחן את המשך התהליך.
2. המועצה קיבלה דיווח על התקשרות הבנק עם משרד E&Y ארה"ב. לאחר קבלת מכתב מהמשרד בנוגע לסוגיית אי התלות ניתן לבצע את ההתקשרות.

דוח ביקורת בנושא תשלומים במערכת לשירותי בנקאות –

נושאים עיקריים למועצה המינהלית

דוח ביניים מס' 2

אחד מתפקידי בנק ישראל הוא להיות הבנקאי של הממשלה. ניהול שירותי הבנקאות מבוצע ביחידת שירותי בנקאות וכספים שבאגף החשבות. בחודש נובמבר 2016, נכנסה לפעילות היחידה מערכת ממוחשבת חדשה "המערכת לשירותי בנקאות". כל התשלומים ביחידת שירותי בנקאות וכספים נעשים דרך המערכת, שנמצאת ברשת הקריטית של בנק ישראל, בשרת נפרד.

מטרת הביקורת הייתה בחינת תהליכי העבודה והניהול של פעילות התשלומים ביחידת שירותי בנקאות וכספים.

להלן נושאים עיקריים שעלו בדוח הביקורת:

- תשלום דרך MQ.
- בקרה ומעקב על קווי תקשורת.
- הקצאת הרשאות ב- ITIM .
- הוראות שנוצרו בימי שבתון.

נושאים נוספים בדוח הביקורת התייחסו, בין השאר, לדוחות והתראות, לרישום של הוראות שנבדקו טלפונית, להוראות בסטטוס זמני ולהוראות ידניות.

דוח ביקורת בנושא מניעה של הטרדה מינית –

נושאים עיקריים למועצה המינהלית

נושא מניעה של הטרדה מינית מוסדר בחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח - 1998 ובתקנות למניעת הטרדה מינית (חובות מעסיק), התשנ"ח - 1998. בתקנות נכללה תוספת, ובה תקנון לדוגמא.

בפורטל הפנימי של בנק ישראל, ישנו פרסום לעובדים של "תקנון - החוק למניעת הטרדה מינית מותאם לבנק ישראל לפי סעיף 7(ד)(2) לחוק למניעת הטרדה מינית, התשנ"ח - 1998" (להלן: תקנון בנק ישראל), המבוסס על התקנון לדוגמא, וכן מובא החוק עצמו. בבנק ישראל מונו ארבע עובדות (נשים) לתפקיד אחראיות לטיפול בהטרדה מינית והתנכלות. נושא המניעה של הטרדה מינית מנוהל באגף משאבי אנוש שבחטיבת משאבי אנוש ומינהל.

מטרת הביקורת הייתה בחינת תהליכי העבודה, אמצעי הבקרה והניהול בנוגע למניעה של הטרדה מינית.

להלן נושאים עיקריים שעלו בדוח הביקורת:

- שמירה על סודיות.
- החלטות מעסיק.
- הודעה של המעסיק.

נושאים נוספים בדוח הביקורת התייחסו, בין השאר, לכישורי האחראי ובקיאיותו, לבדיקת התלונה, לדוחות סיכום, לסוגיית ממונה וכפוף, לתיעוד מסמכים ושמירתם ולמודעות העובדים.

**דוח ביקורת בנושא תגובה לאירועים חריגים במערכות קריטיות -
נושאים עיקריים למועצה המינהלית**

12*

¹² הוחלט לא לפרסם – נושא הקשור לביטחון הבנק.